

P O L I O V A C C I N E

DAGITI MASAPUL NGA AMMUEN YO

1. Ania ti Polyo?

Ti sakit nga Polyo gapuanan ti maysa nga mikrobyo.

Sumrek ti bagi ti ubbing wenno natengan babaen ti ngiwat. No dadduma saan nga isu ti paggapuan ti nakaro nga sakit. Ngem no dadduma, isu ti pakaigapuan ti paralitiko (saan nga magunay ti takiag wenno saka). Mabalin nga matay ti tao nga agsakit ti polyo gapu ta maparalitiko ti las-lasag nga katulungan na nga umages.

Idi un-unana, nasaranta ti polyo ditoy Estados Unidos. Naparalitiko ken natay ti rinibribu nga tattao maysa nga tawen sakbay nga natuktalan da ti bakuna para polyo.

2. Apay nga agbakuna ka?

Ti Napakapsutan nga Bakuna ti Polyo (IPV) mabalin na nga pasardengen ti Polyo.

Pakasaritaan: Idi 1916 nagsaknap ti sakit a polyo ditoy Estados Unidos ket natay ti 6,000 nga tattao ken naparalitiko ti agarup nga 27,000 pay. Idi un-unana nga paset dagiti tawen ti 1950, naduktalan da nga adda 20,000 ti agsakit ti polyo kada tawen. Nangrugi met ti panagbakuna iti polyo idi tawen 1955. Idi tawen 1960 nagbaba ti bilang dagiti addaan polyo ti 3,000 ken idi tawen 1979 nagbalin nga 10 laengen. Ti balligi ti bakuna a Polyo ditoy Estados Unidos ken iti sabsabali pay nga pagilian isu ti nakairugian ti gakat nga nangpukaw ti Polyo iti sangalubongan.

Ti Agdama: Ti las-ud ti 20 nga tawen awan pay ti naipadamag a nagsakit ti polyo nga gapuanan ti mikrobyo ditoy Estados Unidos. Ngem uray no kasta adda pay laeng parte ti lubong nga gagangay ti sakit nga polyo. Uray maysa la nga kaso nga aggapu iti sabali nga pagilian ti makastrek ditoy, umanayen daytoy nga mangpasubli ti sakit nga polyo no awan ti salaknib tayo nga bakuna. No agballigi ti gandat nga pukawen daytoy nga sakit iti sangalubongan, mabalin nga saanen a masapul ti bakuna nga polyo iti masakbayan.

Ti Bakuna nga Polyo nga Matumar: Saan nga Maikalikagumen

Adda dua nga kita ti bakuna a polyo: ti napakapsutan nga bakuna ti polyo (IPV) isu ti naikalikagum nga usaren ditoy Estados Unidos ti agdama, ken ti sibibiag nga bakuna ti polyo nga tumaren (OPV), daytoy ket patedted nga alimunen.

Iti kallabes ti matumar nga polyo isu ti kalikagum nga naited kadagiti kaaddduan nga ubbing ditoy Estados Unidos. Nakatulong daytoy nga nangpukaw ti polyo ditoy nga pagilian ket maus-usar pay laeng daytoy nga kita iti dadduma nga parte ti lubong.

Dagitoy dua nga bakuna agpada a mangted ti salaknib para ti polyo, ngem ti matumar nga bakuna ti polyo, nasaysaya-at a panglapped iti pannakaiwaras na iti sabali nga tao. Nupay kasta, adda sumagmamanu nga tattao (agarup nga maysa kada 2.4 milyon) ti agsakit ti polyo gapu iti matumar nga bakuna ti polyo. Gapu ta ti pinagpeggad mo nga agsakit ti polyo ditoy Estados Unidos bassit unayen, pattien ngarud dagiti eksperto nga ti panagusar iti matumar a bakuna ti polyo (OPV) saan nga maikanatad iti peggad nga inna ited malaksid no ited ti doktor para kadagiti naisalsalumina nga situasion. Ti napakapsutan nga bakuna ti polyo (IPV) saan nga makaited ti polyo. **No sika wenno ti anak mo ket mabakunaan iti matumar a bakuna ti polyo (OPV) dumawat ka iti kopya ti Matumar a Bakuna ti Polyo (OPV) nayon nga kasuratan nga Impormasion Maipanggep iti Bakuna. (Vaccine Information Statement)**

Vaccine Information Statement
Polio Ilokano 1/1/2000

Inggana ti saan nga mapasamak daytoy, masapul ngarud nga itultuloy tayo nga bakunaan dagiti ubbing.

3. Siasino ti mabakunaan ti Polyo ken kaano?

Ti Napakapsutan nga Bakuna ti Polyo (IPV) maysa nga tudok iti takiag wenno luppo, kas maitutop iti tawen. Ti bakuna nga Polyo mabalin nga maigiddan nga ited ken kadagiti sabali nga kita ti bakuna.

Ubbing

Kaadduan na kadagiti tattao nga mabakunaan ti polyo no ubbing da pay. Maikkan dagiti ubbing ti 4 nga tudok ti Napakapsutan nga Polyo (IPV) kadagitoy nga edad:

- ✓ maysa nga tudok no 2 nga bulan
- ✓ maysa nga tudok no 6-8 nga bulan
- ✓ maysa nga tudok no 4 nga bulan
- ✓ maysa pay nga tudok no 4-6 nga bulan

Nataengan

Kaadduan kadagiti nataengan ti saanen nga masapul a mabakunaan ti polyo ta nagbakuna dan idi ubbing da pay. Ngem adda tallo nga grupo ti nataengan nga agpeggad ket masapul nga panunutenda ti agbakuna:

- (1) dagiti tattao nga agbiahe ti lugar ti lubong nga gagangay ti Polyo
- (2) dagiti obreros ti laboratorio nga agiggem iti mikrobyo ti polyo
- (3) obreros nga agtaming wenno mangagas iti pasiente nga mabalin nga addaan ti polyo

Dagiti nataengan ditoy tallo nga grupo nga **saan nga pulos nga nagbakuna ti polyo** masapul nga mangalada ti tallo nga tudok ti Napakapsutan nga Bakuna ti Polyo (IPV):

- ✓ Ti umuna nga tudok mabalin nga alaen uray no ania nga tiempo
- ✓ Ti maikadua nga tudok alaen no 1 inggana 2 nga bulan kalpasan ti umuna
- ✓ Ti maikatlo nga tudok alaen no 6 inggana 12 nga bulan kalpasan ti maikadua

Dagiti nataengan ditoy tallo nga grupo nga natudokanen ti maysa wenno dua nga bakuna ti polyo iti kallabes masapul nga alaen da ti nabati pay nga maysa wenno dua nga tudok. Awan ti

aniaman na no kasano kabayag nga innalada ti immuna nga tudok.

Tapno makaitid ti husto o necisita nga impormasyon maibanag ti estado ti bakuna o imunisasyon ti tunggal maysa, dagiti grupo nga magmagtid ti tao ti serbisyo pangmedikal, agnanayon kuma nga adda evalwasyon ken petsa ti sumarsaruno pay nga bakuna. Sapay kuma ket maytid dagitoy nga impormasyon idia *Michigan Care Improvement Registry*. Ngem rebbing met ti tunggal maysa nga mayparit o maipagel nga itid dagitoy nga impormasyon idia *Registry*.